

ПРАДМОВА

НАТАЛІЯ СЛІЖ. Гарадская гісторыя Беларусі. 6

ВКЛІ РЭЧ ПАСПАЛІТАЯ

НАТАЛІЯ СЛІЖ. Гравюра Гародні

Адэльгаўзера—Цюндта 1567—1568 гг. як адлюстраванне міжнародных падзей на фоне гарадскога жыцця 9

Гістарычная сітуацыя ў 1567 г. як прычына з’яўлення гравюры 13

Кампазіцыя гравюры 24

Аналіз выяў на гравюры. 27

Пасольства 30

Гародня 39

Царква і манастыр св. Барыса і Глеба. 39

Замак 42

Каралеўскі двор (паркан) 45

Уваскрасенская царква 47

Прачысценская царква 50

Фара Вітаўта. 51

Ратуша. 54

Карчма. 55

Царква св. Сімяона, св. Мікалая, Св. Спаса
ці св. Іллі Прарока? 56

Царква Чэснага крыжа 57

Падол 59

Стайні 60

Шыбеніца 62

Гаспадарская цагельня (плітніца) 63

Мост 63

Нёман. 64

Занёманская частка горада 67

Карчма за мостам 67

Студня 67

Вуліцы, падворкі і дамы 67

Высновы 70

Дадаткі 71

Дадатак 1. Ліст Жыгімонта Аўгуста полацкаму кашталю
Юрыю Зяновічу, Варшава, 27 чэрвеня 1567 г. 71

Дадатак 2. Урывак з інвентару
Гарадзенскага староства, 1578 г. 72

ДЭВІД ФРЫК. Бюхнеры ля хрысцільнай купелі. Хроснае бацькоўства і ўмацаванне мясцовых супольнасцяў у Вільні XVII ст.	106
Горад і яго архівы	108
Бюхнеры	110
Вывучэнне пытання	114
Хроснае бацькоўства і ўмацаванне мясцовых супольнасцяў	122

ІРЫНА ГЕРАСІМАВА. Інвентар віленскай маёмасці ашмянскага падкаморыя Самуэля Гераніма Коцела (1678 г.): камяніцы, двор і агарод.	128
Апісанне крыніцы	129
Постаць ашмянскага падкаморыя Самуэля Гераніма Коцела	130
Спрэчныя пляцы гарадской і мітрапаліцкай юрыдыкаў	131
Гісторыя віленскіх пляцаў Самуэля Гераніма Коцела	135
Заканчэнне	140
Дадатак. Прынцыпы публікацыі	141

МАРЬЮШ САВІЦКІ. Аблога сапежанскага Старога Быхава ў 1702 г.	170
--	-----

ЛІНА БАЛАЙШЫЦЕ. Дзеля ўслаўлення ўладара, дзеля памяці пра ўслаўляльніка. Урачыстасці ў Вільні, прысвечаныя Аўгусту III	182
Кароль у Рэчы Паспалітай XVIII ст.	183
Прысвечаныя каралю ўрачыстасці	186

АНДЖЭЙ СТРАЙНОЎСКІ. Сойм у Горадні ў 1784 г. Аб'яднання пасяджэнні палат 6—23 кастрычніка 1784 г.	199
---	-----

РАСІЙСКАЯ ІМПЕРЫЯ

ІВОНА ЯНЦКАЯ. Вільня — горад кантрастаў. Выбраныя замалёўкі са штодзённага жыцця горада і яго жыхароў з 1795 г. да 40-х гг. XIX ст.	225
ВЕСЛАЎ УРУБЕЛЬ. «На гэтую нашу ахілесаву пяту мы ніякім чынам наступіць не ўмеем...» Пра невядомыя клопаты вакол будаўніцтва водаправода ў Беластоку ў 1879—1890 гг.	244

XX СТАГОДДЗЕ

ЮЛІЯ ЛАТУШКОВА. Мінск у перыяд нямецкай акупацыі 1918 г. (21 лютага — 10 снежня)	263
Інтэрстадыял	265

Першыя дні акупацыі	267
Рэгістрацыя і добраахвотнае перамяшчэнне насельніцтва	269
Вываз насельніцтва на прымусовыя працы	274
Скарачэнне штатаў, запазычанасці і змяншэнне заробкаў	277
Ад'езд мінчан з горада	282
Земгор, Земсаюз і іншыя. У чаканні ліквідацыі	286
Крэдытныя ўстановы і грошы	289
Выдаткі і падаткі	298
Забеспячэнне насельніцтва	303
Ахова здароўя	315
Высновы	317
АНДРЭЙ ВАШКЕВІЧ, ТАЦЦЯНА КАСАТАЯ. Гарадское жыллё і інтэр'еры дамоў Гародні ў першай палове XX ст. (паводле ўспамінаў і на фотаздымках)	319
Статыстычныя звесткі пра жыхароў Гародні 1931 г.	320
Дамы і інтэр'еры гарадзенскіх дамоў паводле ўспамінаў	321
Фотаздымкі гарадзенскіх інтэр'ераў часоў Першай сусветнай вайны	335
ДЗЯНІС МІРОНАЎ. Мода і вобраз беларускіх жанчын 1920—1930-х гг. на старонках часопіса «Беларуская работніца і сялянка»	340
Часопіс «Беларуская работніца і сялянка»: першыя гады	342
Старонкі модаў і вобраз беларускай жанчыны	342
Выкрайкі і схемы	351
Заклучэнне	352